

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 52 § i socialvårdslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 52 § i socialvårdslagen (RP 178/2022 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- socialråd Juha Luomala, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Päivi Nygren, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringssekreterare Henna Vidén, social- och hälsovårdsministeriet
- chefsjurist Pepe Uskelin, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland
- administrativ överskötare Anne Heikkilä, Helsingfors stad
- branschdirektör Minna Mykkänen, Norra Savolax välfärdsområde
- direktör Minna Taam-Ukkonen, Norra Savolax välfärdsområde
- specialsakkunnig Samuli Maxenius, Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- Kyrkostyrelsen
- Niuvanniemi sjukhus
- Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- Finlands Kommunförbund
- Hyvinvointiala HALI ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i hälso- och sjukvårdslagen och socialvårdslagen samt i den huvudsakligen upphävda socialvårdslagen. För den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet ska ersättning betalas av Statens medel till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen, enheter som producerar privata social- och hälsovårdstjänster eller småbarnspedagogiska tjänster samt till Ålands landskaps-

Betänkande ShUB 22/2022 rd

regering. Praktiken medför indirekta kostnader för servicesystemet i form av planering av praktiken, introduktion och handledning av praktikanter samt samarbete med högskolorna. Yrkehögskolorna har på basis av avtal som de ingått med verksamhetsenheter inom social- och hälsovården och småbarnspedagogiken betalat ersättning för praktikkostnaderna. Sammanlagt har beloppet av ersättningarna uppgått till cirka 14,2 miljoner euro per år.

I samtliga yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet ingår praktik för främjande av yrkesfärdigheten. Praktikens omfattning är 45—120 studiepoäng, beroende på examen och högskolans studieplan. En betydande del av yrkeshögskolestudierna utförs under praktik.

Syftet med propositionen är att bidra till att det finns tillräckligt med praktikplatser för studerande inom social- och hälsoområdet och att den handledning som de studerande får är högklassig och motsvarar de mål som ställts för utbildningen. Syftet med propositionen är att stödja att branschen får personal med så goda yrkesfärdigheter som möjligt. Ändringen gör det möjligt att avstå från de ersättningar som yrkehögskolorna betalar ut.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

För närvarande betalar yrkehögskolorna ersättning för praktikkostnaderna på basis av avtal som de ingått med verksamhetsenheter inom social- och hälsovården eller småbarnspedagogiken. Enligt propositionen ska ersättningen i fortsättningen betalas av staten till välfärdsområdena och andra aktörer som erbjuder praktikplatser.

För att ha rätt till ersättning krävs ett avtal mellan yrkehögskolan och verksamhetsenheten inom social- och hälsovården eller inom småbarnspedagogiken. I avtalet bestäms utöver andra förpliktelser antalet praktikplatser och hur de hänför sig till utbildningarna inom social- och hälsovårdssektorn.

Propositionens syfte är att bidra till att studerande inom social- och hälsovården har ett tillräckligt stort utbud av praktikplatser och att handledningen är av god kvalitet och motsvarar de målsättningar som ställts upp för utbildningen. Syftet är att stödja utbildningen av en social- och hälsovårdspersonal med så goda yrkesfärdigheter som möjligt och på så vis främja att det finns tillräckligt med personal inom hälso- och sjukvården och det sociala området.

Social- och hälsovårdsutskottet anser att lagförslagen är ändamålsenliga och tillstyrker dem, kompletterade med ersättningar för praktik vid statliga mentalsjukhus och kyrkans enheter. Utskottet föreslår ett uttalande om bevakning av hur stor andel av organisationerna som är berättigade till ersättning och om att regeringen vid behov ska vidta åtgärder för att utveckla lagstiftningen. (*Utskottets förslag till uttalande*)

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

60 b §. Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Utskottet föreslår att bestämmelsen kompletteras så att där också nämns statliga mentalsjukhus, evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter. Även i dessa fall är det ändamålsenligt att göra det möjligt att betala utbildningsersättning av statens medel.

63 §. Utbetalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering. Utskottet föreslår att uppgiften att betala ut utbildningsersättning och forskningsfinansiering koncentreras till Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland.

2. Lagen om ändring av socialvårdslagen

60 b §. Betalning av utbildningsersättningar. Utskottet föreslår att uppgiften att betala ut utbildningsersättning koncentreras till Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland.

60 d §. Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Utskottet föreslår att 1 mom. kompletteras så att också evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter har möjlighet att få utbildningsersättning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3 i proposition RP 178/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 178/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 63 § 2 mom. och 66 § 1 mom., sådana de lyder, 63 § 2 mom. i lag 581/2022 och 66 § 1 mom. i lag 1294/2018, samt
fogas till lagen en ny 60 b § som följer:

60 b §

Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten

Till välfärdsområden, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen, ett statligt sinnessjukhus, den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter, enheter som producerar privata social- och hälsovårdstjänster samt till Ålands landskapsregering betalas på kalkylmässiga grunder utbildningsersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen baserar sig på det antal praktikveckor som har realiserats i överensstämmelse med det avtal som ingåtts med yrkeshögskolan. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om.

63 §

Utbetalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering

Ersättning utifrån antalet realiserade utbildningsmånader, ersättning för den utbildning som krävs för begränsad förskrivningsrätt samt ersättning utifrån antalet realiserade praktikveckor betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra ansökningar om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit. Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland betalar varje månad forskningsfinansiering till

Betänkande ShUB 22/2022 rd

samarbetsområdets forskningskommitté, som betalar finansieringen vidare till dem som genomför projekten.

— — — — —

66 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Bestämmelser om beloppet av den ersättning som betalas för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildning och om de övriga ersättningsgrunderna och förfarandena vid betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bestämmelser om storleken på ersättningen för utbildning som krävs för begränsad förskrivningsrätt utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Närmare bestämmelser om beloppet av ersättningen för sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, grunderna för betalning av ersättning och andra förfaranden i anslutning till ansökan om och betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (1301/2014) rubriken för 60 b § samt 60 b § 1 mom., sådana de lyder i lag 129/2019, samt
fogas till lagen en ny 60 d § som följer:

60 b §

Betalning av utbildningsersättningar

Den ersättning som baserar sig på specialiseringsutbildning inom socialt arbete och den ersättning som baserar sig på sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och häl-

Betänkande ShUB 22/2022 rd

soområdet och som främjar yrkesfärdigheten betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra en ansökan om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit.

— — — — —

60 d §

Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten

Till välfärdsområden, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen, den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter, enheter som producerar privata tjänster inom social- och hälsovården eller småbarnspedagogiken samt Ålands landskapsregering betalas på kalkylmässiga grunder utbildningsersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen baserar sig på det antal praktikveckor som har realiserats i överrensstämmelse med det avtal som ingåtts med yrkeshögskolan. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om.

Närmare bestämmelser om beloppet av ersättningen för sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, grunderna för betalning av ersättning och andra förfaranden i anslutning till ansökan om och betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 52 § i socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (710/1982) 52 §, sådan den lyder i lag 588/2022,
som följer:

Betänkande ShUB 22/2022 rd

52 §

Ett välfärdsområde och en läroanstalt eller högskola som ansvarar för utbildningen av socialvårdspersonal kan komma överens om utnyttjande av socialvårdens verksamhetsenheter för anordnande av socialvårdsutbildning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bevakar hur stor andel av organisationerna som är berättigade till ersättning och att regeringen vid behov vidtar åtgärder för att utveckla lagstiftningen.

Helsingfors 27.10.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Arja Juvonen saf
medlem Pia Kauma saml
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Aino-Kaisa Pekonen vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.